

תורה תלמוד וארץ ישראל

יט א בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו
ב מדבר סיני וישעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחגגו במדבר
ג ויחגגו ישראל בגד הקר:

בשנת יתרו

דאמר ר' אלעזר אמר ר'
אושעיא ימנין לעצרת שיש לה חשלומו
כל שבועות תלמוד לומר כהג המצות וכחג
השבועות וכחג הסוכות כקיש חג
השבועות לחג המצות מה חג המצות
יש לו חשלומו כל שבועה אף חג
השבועות יש לו חשלומו כל שבועה
וליקש לחג הסוכות מה להלן שמינה אף
כאן שמינה שמיני רגל בפני עצמו הוא אימור
דאמרינן שמיני רגל בפני עצמו לענין פוד
קש"ב אבל ילענין חשלומו דברי הכל
חשלומו דראשון הוא דחגן * מי שלא חגן יום טוב דראשון של חג חגג את
כל הרגל ויום טוב האחרון של חג * חפשת מרובה לא חפשת חפשת מעמ
חפשת

9

יט א בחדש השלישי לצאת בני ישראל
המתבונן יראה כי זה אינו בכל התורה דוגמתו
דענין חדש מתחלת בוי"ו החיבור או ויהי
בחדש השלישי וכי, רק היכא שהוא באמצע
הענין כמו בבהר - בחוקותי שמתחיל הענין
בבהר ומסיים בבחוקותי, וכאן מתחיל כמו
בבראשית, ומה מוכח כדפ"ש"י ובמכילתא
(לשמות כד, א) "ואל משה" וכי דזה היה
קודם מתן תורה, ויכתוב משה את כל דברי
ה" (שמות שם פסוק ד) - זהו מבראשית
עד מתן תורה (רש"י שם).

ג' נאז בשנת

(שם פסוק ז) - זה הסמר מבראשית עד
מתן תורה (רש"י שם). ועד "בחדש השלישי"
כתב קודם מתן תורה, ומ"בחדש השלישי"
כתב אחר מתן תורה, והתחיל לכתוב כמו
מבראשית בענין המתחיל בפני עצמו. ויענין
גיטין דף ס, א דפליגי אם מגילה מעילה
וכי וזה ענין אחר דר"ק.

נאז בשנת
(ס"א)

2

והיו בשלשים שנה קריביעל פתמשה לחדש ואני בתוך הגולה על א
בהר קבר נפתח השמים ואראה מראות אלהים: פתמשה לחדש ב
היא השנה הפמשיית לגלות המלך יזכין: היה הגה דבר יהוה ג
אל יחוקאל קן בוני הפקו קארץ פשדים על ינהר קבר ותהי
עליו שם יד יהוה: וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן ד
גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוקה קעין החשמל מתוך
האש: ומתוקה דמות ארבע תיזות ונה מראיתן דמות אדם להנה: ה
חשמל כמראה אש בית ליה סביב מן מראה מתניו ולמעלה וממראה
מתניו ולמטה ראיתי כמראה אש ונגה לו סביב: כמראה הקשת אשר
היה בענן ביום הגשם כן מראה הפנה סביב הוא מראה דמות כבוד
יהוה ואראה ואפל על פני ואשמע קול מדבר: ותשאני
רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברזק כבוד יהוה ממקומי:

יחזקאל א'

3

אין דורשין בעריות בשלישה ולא במעשה
בראשית בשנים ולא במרכבה ביוזר
אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו

נסבת מעשה
בית ב'

אחה נגלית בענין כבודך על עם קדשך לידבר עם. מן
השמים השמעתם קולך, ונגלית עליהם בערפלי טהר, גם
(כ"י) העולם כלו חל מפניך, ובריות בראשית תרדו מן
ההגלותך מלכנו על הר סיני, למד לעמך תורה ומצוות,
ותשמיעם את הוד קולך, ודברות קדשך מלכות אש,
בקולות וברקים עליהם נגלית, ובקול שופר עליהם הופעת.

גפלת
כאז רחוק

4

חגיגה ר' שמעון בן אלעזר אמר 'עזרא
תיקן להן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת ושבתשנה
תורה קודם ר"ה מאי מעמא אמר אביי ואיתימא ריש לקיש כדי שרכלה
השנה וקללותיה בשלמא שבמשנה תורה איכא כדי שרכלה שנה וקללותיה
אלא שבתורת כהנים אמו עצרת ראש השנה היא אין עצרת נמי ראש
השנה היא דחגן * ובעצרת על פירות האילן

ג' נאז בשנת

חצור סוד תפלת חג השבועות. וכו' ג סעיפים:
א * [ג] ביום המשים לספירת העומר. [ג] הוא חג
(ה) שבועות וסוד התפלה כמו ביום טוב של פסח
אלא שאומרים את יום חג השבועות הזה ומן מתן תורתנו
ב וגומרים הלל [א] ומוציאין ג שני ספרים (א) וקורין
[ג] בראשון ד חמשה ס [ד] מבחורש (כ) השלישי עד סוף
הסדר ומפמיר קורא בשני וכיום הבכורים [ג] ומפמיר
(ג) במרכבה דיהוקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח:

עין אור שנת

5

וילאדם אמר קיי שמעתי לקול אשתך נואכל מן
העץ אשר צייתך לאמר לא תאכל ממנו ארורה הגן הזה בעבורך
בעצבון תאכלנה כל ימי תיך: וקוין ודרדר מצימין לך ואכלת
את יעשב השדה:

ב' נאז בשנת

חמס ביום לא לספרי דכח ילכו ממלרים ביום ס' והמורה יחמס בשנת
סבד תי' ס"מ דכח לימנו לו י"ט שני
של נלית. ולפטר דסינו דקלמרי יוס או
כסוף משס מדסחו ולין כלן מקומו

אניהם
(ס"א)

6

"בשעה שאמר הקב"ה לאדם וקוץ ודרדר תצמוח לך ולגו עיניו דמעות אמר
לפניו רבשעני אני וחמורי נאכל באבוס אחר כיון שאמר לו *בועת אפך תאכל
לחם נתקרה דערו

ג' נאז בשנת

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי
לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא
גרים כמה יוסף איכא בשוקא

ג' נאז בשנת
(ס"א)

7

לא כעולם הוה העולם הבא העולם הוה נכתב ביו"ד הי' ונקרא באל"ף
רל"ת אבל לעולם הבא כולו אחר *נקרא ביו"ד הי' ונכתב ביו"ד הי'

ג' נאז בשנת

משום שכל יהודי נחשב בעצם ישותו בתור "שליח" וכולנו הופקדנו למלא את "השליחות" הזאת.

יהודים יקרים, אחים אנחנו, כולנו אחים. בכולנו שתולים ומושרשים אותן ההרגשות. ולאמיתו של דבר, בשעה שנעלמת הקליפה הנוקשה החיצונית, מתבהרת המציאות היסודית והמכרעת, ובאוזני כולנו עולה אותה בשורה של אחדות האומה ואהבת ישראל:

-- שלום עליכם!
-- עליכם שלום!

ולכן אל תתמהו, אחים כי לנוכח שפעת הנסים והפלאות, שאירעו לעיני כל ישראל, נפתחה בכל לב יהודי הכמיהה הגדולה לאמונה ונתחזקה ונתאדרה האמונה והביטחון בנצח ישראל.

שני יהודים הנפגשים כעת בכל מקום שיהא, הם נוטים להתקרב ולהתיידד, משום ששניהם נושאים בעומק נפשם את הצימאון והכוסף לקראת הגאולה:

-- דוד מלך ישראל חי וקיים!

הבה אחים ונתכוון לקראת ביאת המשיח! ואין תכונה יותר חשובה ונחוצה, מאשר ההתעמקות וההתקדשות בלימוד התורה. הנביא מלאכי, לפני שבא לבשר את: "יבוא יום ה' הגדול והנורא", קורא הוא ומצווה עלינו, בשם ה' צבאות: "זכרו תורת משה עבדי, אשר צויתי אותו בחרב על כל ישראל חקים ומשפטים..." (מלאכי ג, כ"ב).

כי זאת עלינו לזכור ולדעת, כי אין דרך להתעלות ולגאולה אלא על ידי התורה. כי התורה היא תכלית הכל: "וכל בניך למודי ה'!" (ישעיהו י"ד, י"ג).

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

כ"ב מלאכי ג, כ"ב

ר' משרשיא בשם ר' אידי בכל הקרבנות כתיב הטא ובעצרת אין כתיב הטא אטר להן הקב"ה כזבון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא הטאתם מיטיבם: **יכנסתי אצל בני סיני**

טז עתה נדבר על מי שיש בידו עון חלול-השם שלא יתפטר עונו בייסורים. והגה הקדמנו, כי יש לו רפואות מעשה אם יקדש את השם יתברך תמיד. עוד תמצא לו פקרה בהגיונו תמיד בתורה ויגיעחו בה, פאשר אפרו רבותינו זכרונם לברכה (ר"ה י"ח א) אם-יתפטר עון פית-עלי בן-בן ובמנהגה (ש"א ג"ד) בן-בן ובמנהגה אין מתפטר אצל מתפטר בן-בן בתורה, **ידינו יונקתו**

"בראשונה היו משיאין משואות, ומשלקלו הכותים התקינו שיהו שלוחין יוצאין" (ראש השנה פ"ב, מ"ב). והשליחים - בצנעא ובחשאי נשלחו, שלא יכירו בהם הכותים, ולא ישבשו את שליחותם.

יצאו השליחים, ופעם אירע כי שני שליחים טעו בדרך, ונפגשו זה עם זה. והם שליחים מוסתרים היו, ולא הכירו זה את זה. והם נפגשו בלילה, כאשר האחד נעצר בדרך לאור ירח שנתחדש, וכולו רעדה וחרדה להצלחת שליחותו.

נעצר האחר בדרך ומפיו מתפרץ שיר-מומור של שבח והודיה: "הללו את ה' מן השמים, הללוהו במרומים... הללוהו שמש וירח, הללוהו כל כוכבי אור..." (תהילים קמ"ח, א"ג).

והוא השליח, ממשיך ומתרוגן בנוסח של תפילת קידוש הלבנה: "ברוך יוצרך, ברוך עושך, ברוך קונך, ברוך בוראך..." ומתוך התרוממות הנפש כל גופו מתרקד, כל עצמותיו תאמרנה, רגליו קופצות ועולות: "כשם שאני רוקד כנגדך..."

ברגע נרגש זה מופיע לפניו השליח המוסתר האחר, והוא, השליח הראשון, נבהל מאוד ובחרדתו כי רבה קורא הוא בקול את הפסוק: "תפל עליהם אימתה ופחד, בגדל זרועך ידמו כאבן!" (שמות ט"ו, ט"ז). וזה השליח המוצנע שהגיע זה עתה למקום, אשר אוזניו טרם קלטו את הפסוק - אף הוא אינו נרתע, כי אם משיב מצדו במלוא העזה את הפסוק בהיפוכו: "כאבן ידמו זרועך, בגדל ופחד אימתה עליהם תפלו!" רוצה השליח הראשון להשקית את פחדו וזועק בקול רם: "דוד מלך ישראל חי וקיים!"

וזה שבא מתמודד כמו-כן להתגבר על חששותיו ואף הוא קורא לעומתו: "דוד מלך ישראל חי וקיים!"

ובינתיים מתקרבים זה לזה והם מתחילים להתבונן זה בזה וממיו של אחד יוצאת הקריאה הנלהבת: -- שלום עליכם!

וזה השני מתלהב עוד יותר ועונה בנשימה אחת: -- עליכם שלום!

וכך הם נופלים זה בזרועותיו של זה, והם פותחים שניהם כאחד בצחלה ושמחה של הבשורה הגדולה: "סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל, אמנו!"

אחים יקרים, אם תרצו אין זה אלא משל. ואם תרצו, זה סיפור מעשה שיש בו מוסר השכל עמוק. ואם תרצו, הרי זוהי דווקא אספקלריה נאמנה של המציאות המופלאה שבימינו אלה.

בדרכי נוד, במסעות ללא ערוך למען המטרה הנעלה של חרבצת התורה ובנין מוסדות התורה, לעיתים קרובות, נתנסיתי גם אני בחוויות נרגשות מעין אלו. הניסיון הגדול של ימינו מלמד אותנו, כי יש **חרבה יהודים**

ונאמנים משהם נראים ומציגים את עצמם כלפי חוץ. ובשעה נדירה ומכרעת כזו הרי ראש תפקידנו הוא לחשוף את המהות היהודית, את הנקודה המוצנעת בנפש, את האור הגנוז בתוך כל יהודי באשר הוא יהודי.

אנא, אחים, נוקר זה את זה ואל נתיאש זה מן זה. ואם אפילו בנמצא יהודים שהם עוטפים את עצמם במסווה של זרות, ואם בתוקף הנסיבות הם כאילו נבהלים ומתכחשים זה מול זה, אין להירתע כלל, **ש**

הגיא רבי שמעון בן יוחאי אימר שלש מהנחה טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתנו אלא ע"י יסורין אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם הבא תורה כגון שנאמר אשרי הגבר אשר תסרטו יה וכתירחך תלמדנו ארץ ישראל דבהיב כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מייסרך וכתיב כתירה כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה העולם הבא דבהיב כי נרמזה והורה איר והך היים תכתיב מוסר

ע"י מציאות